

Kennishetwerk Krimp Noord-Nederland

NIEUWSBRIEF KKN, NUMMER 10, FEBRUARI 2014, THEMA 'LOKAAL INITIATIEF'

INLEIDING

Beste KKN-ers,

In deze nieuwsbrief behandelen we het thema 'lokaal initiatief'. Een thema dat zeker met een overheid die minder kan doen dan vroeger, steeds actueler wordt. Wat gebeurt er op dit gebied in Noord-Nederland? Zoals u in deze nieuwsbrief zult zien: veel!

Van de dorpscoöperatie in Nieuw-Dordrecht, SintJan in Kloosterburen tot Enerzij Koöperaasje Fryslân er zijn allerlei initiatieven die erop gericht zijn ook in tijden van demografische- en economische krimp Noord-Nederland een prettige leefomgeving te laten blijven.

Wat we van deze initiatieven kunnen leren en hoe we kunnen komen tot duurzame initiatieven gaat onderzocht worden door promovenda De Haan. Tialda Haartsen (RUG) en Sabine Meier (HG) vertellen hier meer over onder het kopje 'onderzoek'.

Veel leesplezier,

Angelique van Wingerden

Projectleider Kennisnetwerk Krimp Noord-Nederland

COLUMN

Lokaal initiatief versterken

Het bruist in de noordelijke provincies met voorbeelden van lokale gemeenschappen die allerlei initiatieven starten op het gebied van duurzaamheid, zorg, wonen, aanpak van leegstand en meer. Van het Friese 'mienskip' tot het Drentse 'noaberschap'. Nu zijn deze initiatieven van alle tijden, maar door het verdwijnen van voorzieningen in krimpgebieden en een terugtrekkende overheid wel steeds meer noodzaak.

Het afgelopen jaar hebben we driemaal een zogenaamd labLOKAAL georganiseerd, waarbij zowel lokaal betrokkenen als professionals van buiten zich over een leegstandcasus hebben gebogen. Iedere keer weer bleek hoeveel kracht er kan ontstaan door het simpelweg samenbrengen van partijen en een probleem in alle openheid met elkaar te bespreken. Een mooie uitkomst bereikten we in Tzummarum. Daar zette de woningcorporatie na het labLOKAAL het leegstaande schoolgebouw samen met het dorp letterlijk in de etalage voor 1 euro, onder het mom van 'Old school for new business'.

Wij zien dat er in het Noorden heel veel mooie dingen gebeuren waarvan iedereen kan leren. Ook denken we dat overheden en instituties en lokale initiatieven elkaar nog meer kunnen versterken. Samenwerking en ontmoeting is daarvoor essentieel en wij zullen ons als kennisplatform hiervoor blijven inzetten door middel van onze bijeenkomsten en onze website (roegenroem.nl), die als digitale dorpskroeg fungeert. Met als doel een bruisend en leefbaar Noord-Nederland!

Mayke Zandstra

Roeg & Roem – Noordelijk kennisplatform voor dorps – en wijkvernieuwing

Mayke Zandstra

NIEUWS UIT DE PROVINCIES: DRENTHE

Dorpscoöperatie Nieuw-Dordrecht

Burgerkracht = Drijvende kracht

Zelf bepalen waar taken liggen en ze vervolgens zelfstandig uitvoeren. Dat is de wens van de dorpscoöperatie die eind vorig jaar in het Drentse Nieuw-Dordrecht is opgericht. Ze wil op een bedrijfsmatige manier de regie over het dorp voeren. Dorpsbewoners worden uitgenodigd om mee te denken en vooral ook om actief mee te doen. En het gemeentelijke apparaat? “Dat kan een stapje terug doen”, zegt Wim Hassink, één van de initiatiefnemers van de dorpscoöperatie.

“Al langer was men in Nieuw-Dordrecht bezig met het ontwikkelen van een dorpsplan waarmee de sociale samenhang, de leefbaarheid en de toekomstbestendigheid van het dorp bevorderd kon worden”, vertelt Hassink. Plaatselijk Belang had opdracht gegeven aan de Universiteit van Wageningen om een dorpsgedachte op te tekenen, maar het onderzoek kwam niet van de grond. Toen is een aantal sleutelfiguren benaderd om het proces aan te jagen. Er werd een vragenlijst opgesteld en zelf geworven interviewers benaderden alle 650 huishoudens in Nieuw-Dordrecht .

Strakke leiding

Maar liefst 460 vragenlijsten kwamen ingevuld retour. De inwoners spraken zich uit over thema's als Openbare Ruimte, Veiligheid, Wonen, Zorg, Samenhang, Ontmoeting en Onderwijs. Hassink: “Ruim tweederde van de respondenten gaf aan, dat een dorpscoöperatie de regie over het dorp zou mogen voeren.” Op 12 december vorig jaar is die opgericht. Haar structuur komt overeen met een dorpsbedrijf. Aan de inrichting van de organisatie wordt nog gewerkt. Er komt een ondernemingsplan, een ledenraad, een Raad van Toezicht en een bestuur.

Voorzieningen uitgehold

De coöperatie richt zich op 3 kerntaken: 1) versterking van de dorps economie, 2) verbetering van het fysieke aanzicht van het dorp en 3) zorg voor kwetsbare bewoners. “De coöperatie wil op die gebieden taken overnemen van de overheid”, aldus Hassink. “Beroepsmensen en vrijwilligers gaan die gezamenlijk uitvoeren, zodat we het goedkoper kunnen doen dan de gemeente.” Het geldt dat zo wordt uitgespaard, wil de coöperatie inzetten voor gezamenlijke voorzieningen

zoals de kinderopvang of zorg voor ouderen. “Die voorzieningen zijn flink uitgehold, maar vormen wel belangrijke bindfactoren in ons dorp”, benadrukt Hassink.

Minder regels

Het Openbare Groen is ook een taak die de dorpscoöperatie kan en wil overnemen. “Door zelf bermen te maaien, verbeteren we het aanzien van het dorp. En in de aanbesteding willen we lokale ondernemers inschakelen.” Om die reden zou Nieuw-Dordrecht een gebied moeten worden met minder regels. Dat geldt ook voor het aanstellen van vrije bouw kavels, waar bewoners in particulier opdrachtgeverschap huizen kunnen bouwen. Uiteraard valt niet aan alle regels te ontsnappen, want het Bouwbesluit bijvoorbeeld blijft gewoon nodig voor gas, elektriciteit, noodstroom en water.

Burgerkracht

“Met de gemeente zullen we een heel nieuwe vorm van samenwerken ontwikkelen. Wij gaan uit van burgerkracht. Die is ruim voor handen met 140 dorpsbewoners die bij voorbaat al hebben aangegeven zich te willen inzetten als vrijwilliger voor hun woonplaats.” Of dat gaat werken? Het gebeurt bijvoorbeeld al in Valthermond waar de bewoners de exploitatie van het zwembad hebben overgenomen van de gemeente. En in het Brabantse Hoogeloon is een eigen Zorgcoöperatie opgericht.

Vrijheden

In deze participatiemaatschappij in wording lijkt de dorpscoöperatie het antwoord op een terugtrekkende overheid. “Daar moeten wel vrijheden tegenover staan”, vindt Hassink. “We willen bijvoorbeeld vrijstelling van de sollicitatieplicht voor onze werkloze dorpsgenoten als zij via de dorpscoöperatie werkzaamheden verrichten voor het algemeen nut van het dorp.” Krijgen we hiermee een staatje in de staat? Het zijn spannende ontwikkelingen, waard om op de voet te volgen.

Promovenda ontwikkelt toolbox voor burgerinitiatieven

Noord-Nederland telt vele burgerinitiatieven die de negatieve effecten van krimp proberen te keren. Maar welke succesvol zijn en welke niet? Dat gaat een onlangs aangestelde promovenda, Erzsi de Haan binnenkort onderzoeken. De uitkomsten zijn vooral bedoeld voor gemeenten en woningcorporaties die burgerinitiatieven niet zozeer met subsidies als wel procedureel willen ondersteunen.

Uiteraard start het onderzoek van De Haan, die sociologe en sociaal geografe is, met een inventarisatie van bestaande burgerinitiatieven. Die richten zich vaak op verschillende onderwerpen, zoals het behoud van het zwembad, het dorpshuis, ouderenwoningen, een leeggekomen pand, enzovoort. En dan kennen ze vaak ook nog verschillende vormen. Denk bijvoorbeeld aan een maatschap, stichting of coöperatie.

Tweede generatie

“Liefst hebben we dat De Haan die initiatieven bestudeert die al minstens drie jaar lopen. Dan is er soms sprake van een tweede generatie: de initiatiefnemers hebben hun werk gedaan en een nieuwe groep burgers heeft de uitvoering op zich genomen”, zegt Sabine Meier, lector Krimp & Leefomgeving van de Hanzehogeschool Groningen (HG). Zij is één van de begeleiders van de promovenda.

Sociaal kapitaal

Universitair docent Tialda Haartsen begeleidt De Haan namens de Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG). “In het onderzoek zit ook een ongelijkheidvraagstuk opgesloten. In het ene dorp is sterk sociaal kapitaal aanwezig, in het andere niet. Is dat erg? Zo ja, kan de lokale overheid daar iets aan doen?”, stelt Haartsen. Door te zoeken naar generieke karakteristieken en steeds terugkerende patronen moet er uiteindelijk een toolbox komen voor beleidsmedewerkers.

Financiële ondersteuning

Het onderzoek vloeit voort uit een samenwerking van partners uit het Kennisnetwerk Krimp Noord-Nederland (KKNN), waaronder de HG en de RUG. Dankzij de financiële ondersteuning van de koepelorganisatie van woningcorporaties AEDES, de verenigingen van Friese, Drentse en Groningse corporaties, het ministerie van BZK en de provincies Groningen, Drenthe en Friesland, is het mogelijk gemaakt de onderzoekster aan te trekken.

Mooie combinatie

Is het bijzonder dat zowel de HG als de RUG de promovenda begeleiden? Meier: “Vanaf 2001 doen hogescholen steeds meer onderzoek. Maar het promotierecht ligt bij de universiteit.” Het is een mooie combinatie, vinden beide dames: het lectoraat Krimp & Leefomgeving verbindt de manier waarop burgerinitiatieven duurzaam kunnen functioneren met praktijkgerichte ruimtelijke vraagstukken. De RUG doet fundamenteel onderzoek naar de burgerinitiatieven en verbindt de resultaten met theoretische concepten zoals sociaal kapitaal.

Concrete uitkomsten

“Het onderzoek past mooi binnen de tendens dat universiteiten steeds meer aandacht hebben voor het vertalen van kennis naar de (potentiële) gebruikers”, vervolgt Haartsen. Het hele proefschrifttraject zal vier jaar duren. Maar tussentijds zullen concrete uitkomsten via onder andere het KKNN gepresenteerd worden.

NIEUWS UIT DE PROVINCIES: GRONINGEN

Kloosters contra krimp

Kloosters hebben een belangrijke rol gespeeld in de gebiedsontwikkeling van Groningen. Ze vormden niet alleen religieuze centra, ook handel, nijverheid, zorg, onderwijs en cultuur kwamen hier samen. ‘Het waren verzamelplaatsen van nieuwdenkers’, vertelt Anne Hilderink uit Kloosterburen. Zij vond in de lokale geschiedenis inspiratie om krimpproblemen het hoofd te bieden. Het leidde tot de oprichting van SintJan, uitgeroepen tot één van de krimpexperimenten in Noord-Nederland.

Aan de enorme keukentafel in haar boerderij, die midden op de kloostercarré staat, vertelt Hilderink dat SintJan gebiedsontwikkeling als uitgangspunt heeft. “Net als de vroegere kloosters gaat het ons niet alleen om het dorp, maar om de hele omgeving. Die verdient een integrale benadering! Diverse initiatieven op het gebied van wonen, werken, zorg, cultuur en ecologie moeten uiteindelijk leiden naar een betere leefbaarheid en vitaliteit van Kloosterburen en haar omgeving.”

Te vroeg

Als reactie op een aantal negatieve ontwikkelingen werd in 2006 SintJan opgericht. Zo werd de kloostertuin te duur in onderhoud, winkels verdwenen en monumenten kwamen leeg te staan. Daarnaast was het beleid van de gemeente, de woningbouwcorporatie en zorginstellingen dat zij zich richtten op het ontwikkelen van de kerndorpen. “Kloosterburen hoorde daar niet bij. Hierdoor kwam de ouderenzorg onder druk te staan”, verklaart Hilderink.

“Kloosterburen en omgeving vormen een verdunde stad, waar veel mensen met talent en kennis een verbondenheid met de woonomgeving hebben.” SintJan zette ondermeer in op het herontwikkelen van de kloostertuin, het opzetten van ouderen- en gehandicaptenzorg en het herbestemmen van monumenten. “We waren helaas te vroeg met onze plannen. Men begreep onze integrale aanpak niet. Onze samenleving denkt in kolommen, terwijl de ideeën van SintJan daar dwars doorheengaan.”

4

Anne Hilderink

KENNISNETWERK KRIMP NOORD-NEDERLAND (KKN)

ÉÉN LOKET, VAN EN VOOR HET NOORDEN

Veel frustraties

De botsing met de externe wereld leverde veel frustraties op. “SintJan staat op een andere manier in de samenleving en dat is niet voor iedereen herkenbaar. Dat geldt zelfs voor de dorpsbewoners. Maar dat hoeft ook niet, want het gaat erom dat je voldoende mensen hebt die de initiatieven willen uitvoeren. En die zijn er!” zegt Hilderink strijdbaar.

Veranderde tijdsgeest

De mensen achter SintJan lieten de moed niet zakken. Ateliers van de Zorg en Ateliers voor Duurzaamheid en Ecologie ontwikkelden initiatieven, die door een veranderde tijdsgeest en aanhoudende economische crisis uiteindelijk toch een realisatie kregen. Zo vinden gehandicapte mensen inmiddels dagbesteding in het dorp en zijn ze gehuisvest in een vleugel van het woonzorgcentrum ‘t Olde Heem, dat hiermee haar zorgfunctie versterkt zag.

Experiment

De Kloostertuin krijgt een kruiden- en theetuin, er komen proeftuinen voor natuurlijk tuinieren en telen. Landbouwstudenten uit de hele wereld komen hier stage lopen. Met de bouw van een kluizenarij van stro start een experiment voor energiearm wonen. Daarin participeren diverse hogescholen en aannemers. De dorpsbibliotheek kan openblijven met de inzet van vrijwilligers. En met het jaarlijkse SintJansfeest waar streekproducten, oude ambachten, muziek, cultuur en kunst centraal staan, heeft Kloosterburen zich op de toeristische kaart gezet.

Strijd tussen coöperaties

Het zoeken naar een juiste organisatievorm is nog wel een flink aandachtspunt voor SintJan. Een coöperatiemodel lijkt wenselijk voor bijvoorbeeld de Zorg. “Maar in een coöperatie schuilt ook een bedrijfsmodel. Als we meerdere coöperaties opstarten voor onze activiteiten, dan zal de ene wel geld opleveren en de andere juist geld kosten. Strijd tussen coöperaties willen we uitsluiten. Voorbeeld en inspiratie is voor ons de coöperatie Mondragon in Baskenland, de enige plek in Spanje die niet lijdt onder de recessie. We zijn er nog niet uit,” besluit Hilderink.

Onderzoek naar Burgerinitiatief SintJan Kloosterburen

Hoewel overheden, publieke organisaties, burgers en ondernemers steeds meer hetzelfde lijken te willen, namelijk het overdragen van rollen, taken en verantwoordelijken op burgers en ondernemers, blijkt dit in de praktijk vaak nog moeilijk te realiseren. Ook SintJan loopt hier tegenaan. Dit is één van de redenen geweest waarom zij de Wetenschapswinkel van Wageningen UR heeft gevraagd om reflectie en ondersteuning bij de uitvoering van haar initiatief. Dit is met een bijdrage van de Provincie Groningen uit de Reserve Leefbaarheid Krimpgebieden gerealiseerd.

Eén van de belangrijkste bevindingen van het onderzoek naar SintJan is dat de dynamiek van het burgerinitiatief bijna per definitie veel groter is dan die van de (publieke) organisaties daar omheen. Een valkuil is dan ook dat (te) veel energie wordt gestopt in het ‘in beweging krijgen’ van deze omringende partijen. Dit kan gemakkelijk tot frustraties leiden en heeft het risico dat het initiatief zijn eigen kracht uit het oog verliest. Cruciaal is dat een initiatief geworteld is en blijft binnen de eigen lokale gemeenschap. Om leden uit de eigen gemeenschap te verbinden met het initiatief is het in de eerste plaats van belang dat er concrete resultaten zichtbaar zijn. Hoe klein deze ook zijn. Daarnaast is het belangrijk dat er ook voldoende ruimte is voor eigen inbreng en ideeën van mensen. Dit vraagt ook om een behoorlijke openheid en flexibiliteit van het initiatief.

Als het gaat om het externe krachtenveld blijkt dat veel partijen, zoals de gemeente, provincie, zorginstellingen en woningstichting een enigszins ambivalente houding hebben. Aan de ene kant is er vanuit deze wereld groeiende erkenning voor de kracht en ambities van het burgerinitiatief. Als het gaat om de praktische uitvoering blijkt er echter nog veel terughoudendheid en is er, om uiteenlopende redenen, sprake van onwil / onmacht om het burgerinitiatief daadwerkelijk de ruimte te geven. Ook van deze partijen mag gevraagd worden dat ze zich flexibeler op leren stellen om daadwerkelijk mee te kunnen bewegen met de dynamiek en het ritme van het burgerinitiatief.

Meer informatie:

<http://www.wageningenur.nl/nl/show/Kloosterburen-geeft-geen-krimp.htm>

Bas.breman@WUR.NL en 0317-481636

NIEUWS UIT DE PROVINCIËS: FRYSLÂN

Het energie verdienenmodel voor dorpen

Ondanks het vroege tijdstip vertelt Johan ten Brinke vol vuur over de Enerzjy Koöperaasje Fryslân (EKF). Een inkoopinitiatief waarmee dorpen geld kunnen besparen op energiekosten. Geld dat te gebruiken is voor bijvoorbeeld eigen voorzieningen.

Gas en elektriciteit vormen enorme kostenposten voor huishoudens. “Daar valt flink te besparen”, weet Ten Brinke. Hij is projectleider bij EKF dat de gas- en elektriciteitsdiensten weer wil ‘teruggeven’ aan de mensen. “Als je niet afhankelijk bent van de energiereuzen, dan kun je jaarlijks minimaal € 75,- per huishouden besparen. Je betaalt niet langer mee aan de dure commercials, de ‘gratis’ iPads, overstappremies, enzovoort.” Daarom is Ten Brinke warm pleitbezorger van energiecoöperaties voor duurzaam opgewekte energie. Die kunnen gunstige prijzen bedingen voor hun leden en zo een spaarpot voor de gemeenschap creëren.

6

Terugtrekkende overheid

Als voorbeeld haalt Ten Brinke Ameland aan. “Daar is dankzij de lokale coöperatie in drie jaar tijd zo’n € 250.000,- bespaard op energiekosten.” De coöperatie bezit dezelfde structuur als de vroegere zuivelcoöperaties, kent louter vrijwilligers en telt 1.500 klanten. Dit initiatief is uiteraard ook op het platteland op te starten. Dorpen krijgen zo een prachtig verdienenmodel in de schoot geworpen. “Bovendien past het binnen het beeld van een terugtrekkende overheid”, benadrukt Ten Brinke.

Gereedschap

De EKF reikt geïnteresseerde dorpsbewoners al het gereedschap aan om een coöperatie op te zetten. Op een gemiddelde bewonersavond komen gauw 100 tot 120 mensen af. Ten Brinke: “Negen van de tien keer leidt het tot de oprichting van een coöperatie. Inmiddels zijn er zeven coöperaties en staan er zo’n dertig in de startblokken. Over twee jaar willen we de 100 hebben bereikt.”

Braakliggende gronden

“Natuurlijk adviseren we ook in het zelfstandig opwekken van energie.” Naast wind- en zonne- energie denkt Ten Brinke ook aan wilgenstruiken. “Die zijn na twee jaar al kaprijp en als je ze versnipperd vormen ze een zeer goede, CO2 neutrale brandstof.” Wilgenstruiken zijn volgens Ten Brinke een geweldige oplossing voor de vele braakliggende gronden van gemeenten.

Zelfstandig energiebedrijf

Natuurlijk kan niet iedereen zelfstandig energie opwekken. Daarom blijft er een afhankelijkheid van energieleveranciers. “De makke is dat je geen stem hebt in het beleid van dergelijke organisaties en nooit helemaal zeker weet waar de energie vandaan komt. Bovendien staat bij hen het belang van de aandeelhouder centraal. Daarom start de EKF in samenwerking met de Drentse en Groningse energiecoöperaties onder de naam NLD Energie een zelfstandig energiebedrijf op. Het doel is energie in te kopen en door te verkopen. We staan op de drempel van een stille revolutie”, glundert Ten Brinke.

Voor meer informatie kunt u terecht op www.uskooperaasje.nl of bij Johan ten Brinke, johan.ten.brinke@kooperaasje.nl

NIEUWS UIT DE PROVINCIËS: DRENTHE

Jan van der Bij, expert regionale en lokale economie:

“Er ligt veel kracht in dorpen, maar het moet wel aangeboord worden”

Hoe kun je nu wijken of dorpen die zwaar kreunen onder de effecten van krimp een prikkel geven zodat er weer letterlijk leven in de brouwerij komt? Kenniscentrum en adviesbureau STAMM ziet in Wijkeconomie een probaat medicijn. Door economische potenties in een wijk of dorp aan te boren kan de economische vitaliteit en leefbaarheid van het dorp weer toenemen.

Jan van der Bij is adviseur bij STAMM en houdt zich in Drenthe onder andere bezig met het programma Wijkeconomie. Hij vertelt dat ondernemers zeer belangrijk zijn voor de sociale binding in het dorp. “Een supermarkt is niet alleen een verkooppunt, het is ook een ontmoetingspunt voor dorpsbewoners”, vertelt hij. “Daarnaast tonen ondernemers zich vaak zeer betrokken bij het maatschappelijk gebeuren in het dorp. Ondernemers brengen levendigheid en reuring met zich mee.”

Behouden en versterken

Winkeliers sponsoren de plaatselijke voetbalclub, doen mee aan acties om de omgeving schoon en veilig te houden, en is er eens een dorpsfeest, dan zijn ze niet te beroerd een bijdrage te leveren in welke vorm dan ook. Last but not least zijn plaatselijke ondernemers belangrijk als werkgever. Veel van hun medewerkers komen uit het dorp zelf. “Logisch dus dat Wijkeconomie zwaar inzet op het behouden en versterken van bestaande ondernemers”, aldus Van der Bij.

Afgrond

Soms is dat niet eens zo moeilijk. In Nieuwlande, een dorpje tussen Hoogeveen en Coevorden, stond de plaatselijke supermarkt op de rand van een faillissement. In haar val zou ze zeker ook andere ondernemers met zich mee de afgrond in sleuren. Van der Bij: “Een aantal bewoners is toen een deur aan deur onderzoek begonnen. Daarin werd de bevolking gevraagd of ze voor het behoud van de supermarkt was. ‘Ja’, zei iedereen, ‘maar we kopen er niet omdat ze zo duur is, te weinig service biedt en geen kopieermachine bezit’.”

Eén adviesuurtje

Toen de grutter van de bevindingen op de hoogte was gebracht, ging hij over tot meer productvariatie en schafte hij een kopieermachine aan. Verder werd onderzocht of zijn prijzen echt hoger waren dan van vergelijkbare supermarkten. Toen dat helemaal niet het geval bleek te zijn werd de bevolking onmiddellijk van dat feit op de hoogte gesteld. “Nu draait dezelfde supermarkt twee keer zoveel omzet en is er ook een wekelijkse warenmarkt in het dorp van producten die de supermarkt zelf niet verkoopt”, zegt Van der Bij glimlachend. “En dit alles heeft maar één adviesuurtje gekost”.

Crowdsourcing

Te weinig klandizie is een belangrijke reden voor opheffing van een supermarkt, maar de leeftijd van de ondernemer speelt vaak ook een belangrijke rol. Het is een bekend verschijnsel dat de ‘stoppende ondernemers’ meestal niet eens overwegen hun zaak te verkopen. Soms kan de dorpsbevolking een stokje steken voor de sluiting van een supermarkt. In Eext wist men middels crowdsourcing voldoende geld bij elkaar te brengen om de winkel over te kopen. Nu runnen de dorpelingen zelf de supermarkt. “Kortom er is vaak meer potentieel in een dorp dan gedacht en verwacht. Het moet alleen wel aangeboord worden”, besluit Van der Bij.

7

Jan van der Bij

KENNISNETWERK KRIMP NOORD-NEDERLAND (KKNN)

ÉÉN LOKET, VAN EN VOOR HET NOORDEN

KRIMP AGENDA

6 maart 2014 (12.30-17.00 uur)

Voorjaarssymposium lectoraat Krimp & Leefomgeving
Met om 16 uur prijsuitreiking verhalenwedstrijd Student@Dorp
Locatie: Academie Minerva, Praediniussingel 59, Groningen

27 maart 2014 (16.00-17.30 uur)

Krimpcafé: de woningmarkt in krimpregio's
George de Kam (hoogleraar RUG)
Locatie: Hotel-café 't Dûke-Lûk, De Wâl 13, 9269 RA, Feanwâldsterwâl

Interviews en teksten: Eduard van den Hoff (eduardvandenhoff@publiciteit.nl)

De volgende nieuwsbrief verschijnt in mei en behandelt het thema 'nieuwe tijden voor architecten, ontwerpers en planners'. Hebt u suggesties voor onderwerpen of wilt u een tekst aanleveren, stuur dan een mail naar: info@kennisnetwerkkrimp.nl. Kopij graag voor 14 mei 2014 aanleveren.